

"פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם" (לב, ב)

כדי להפך את מחשבתם ציווה עליהם אהרון להביא את "נזמי הזהב אשר באזני נשיכם ובנותיכם". הוא ידע שהנשים לא יוותרו במהרה על תכשיטיהן. ואכן, הנשים לא נתנו זהב בעבור העגל, אבל בני ישראל הביאו את נזמי הזהב שלהם, "אשר באזניהם" – שלהם עצמם – הגברים, וכן כתב רבינו בחיי וזה לשונו: וזאת מעלה גדולה בנשים כי במעשה העגל לא רצו לתת תכשיטיהן שכן כתיב (שמות לב) ויאמר להם אהרן פרקו נזמי הזהב אשר באזני נשיכם בניכם ובנותיכם, וכתיב ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם ולא אמר באזני נשיהם כי לא רצו הנשים בכך.

אלשיך הקדוש, רבנו בחיי

א נקודל'ה

"ועשית כיוור נחושת וכנו נחושת" (ל, יח)

מדוע לכיוור התורה לא רשמה מידות? אלא כתוב שאת הכיוור עשו מ"מראות הצובאות" - מראות - זה התייפייפות ותאוה והתורה באה ללמד אותנו ולהגיד לנו שכשמתגברים ומתאפקים - אין מידה בזה כלל - אלא כל התגברות היא הרבה לפני הקדוש ברוך הוא.

צדיקים

"העשיר לא ירבה והדל לא ימעט" (ל, טו)

"העשיר" - המתגאה בעושרו - "לא ירבה" - ככתוב "משפיל גאים", "והדל לא ימעט" - ככתוב "מגביה שפלים".

דברי ישראל

"זה יתנו... מחצית השקל" (ל, יג)

אמר רבי מאיר, כמין מטבע של אש הוציא הקדוש ברוך הוא מתחת כסא כבודו והראהו למשה, ואמר לו: זה יתנו, כזה יתנו (ירושלמי שקלים ו, א). כשם שהאש יכולה להניע ולחמם אך היא יכולה גם לשרוף להחריב, כך המטבע יכול לשמש לדברים טובים ונעלים, לצדקה ולמעשים טובים, אך הוא עלול גם להיות שורש כל תקלה.

נועם אלימלך

"ומשה לא ידע כי קרן עור פניו" (לד, כט)

אומר המדרש: "מהיכן זכה משה לקרני הוד? משיירי דיו שנשתיירו בקלמוס וקנחה בציציות ראשו" לכאורה איך יתכן לומר שה' לא ידע כמה דיו צריך בדיוק לכתוב התורה? ניתן לענות על כך, שה' כמובן ידע בכמה דיו יש להשתמש לאורך כתיבת התורה, אך מתוכנן היה לכתוב גם את שמו של משה בפרשת תצוה, ולבסוף לא הוזכר שם שמו של משה, משום שביקש בעקבות חטא העגל: "מחני נא מספרך". מכיון ששמו של משה לא נכתב על כי התכנון, נותר דיו בקלמוס, ודיו זה האיר את פניו של משה.

חנוכת התורה

"ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת" (לא, טז)

מפרש האוה"ח הק', "ושמרו" - ויצפו, כמו "ואביו שמר את הדבר". שלא יהיה השבת עליהם לטורח, אלא ישמחו בו ויהיו תמיד ממתנינים ומצפים בכליון עיניים, מתי יבוא.

אוה"ח הקדוש

"מזה ומזה הם כתובים" (לב, טו)

חסיד אחד בא לרבי שלו בשאלה: האם מותר לו לרמות בדבר קטן, כי זה יציל אותו ממצבו הקשה. ענה לו הרבי: משום כך היו הלוחות כתובים משני הצדדים, לרמוז לך, שאיך שלא תהפכם, יהיה כתוב "לא תגנוב".

צדיקים

"זה יתנו... מחצית השקל" (ל, יג)

"כמין מטבע של אש הראה לו". משה תמה כיצד מטבע פשוטה יכולה להוות כופר נפש. הראה לו שאין זו מטבע פשוטה אלא של אש - שרק אם הנתונה תהיה מתוך התלהבות של אש, תהווה כפרה. אחרת, היא באמת סתם מטבע.

צדיקים

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

בס"ד מסופר על רב אחד שביקר פעם את הרה"ק רבי מרדכי מנדבורנא זיע"א. נתגלגלה השיחה ביניהם על המצב החומרי של היהודים, והרב שאל את רבי מרדכי מה לעשות עם העולם? בני ישראל צריכים פרנסה והדור הולך הלך וחסר, והפרנסה לקויה מאוד. השיבו הצדיק אין עצה אלא לעשות תשובה, כי תחת כסא הכבוד יש אוצר גדול של כסף, והראיה ממחצית השקל כמו שנאמר במדרש תנחומא (כי תשא סימן ט) אמר רבי מאיר כמין מטבע של אש הוציא הקב"ה מתחת כסא הכבוד והראהו למשה, ואמר לו "זה יתנו" כזה יתנו, ועל התשובה הרי אמרו בגמרא (יומא פו) גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד, וכשכבר יהיו אצל כסא הכבוד יוכלו בנקל לקחת גם מהכסף של האוצר הגנוז שם.

"קראתי בשם בצלאל וגו', ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובתבונה ובדעת וגו', לחשוב מחשבות לעשות בזה ובכסף ובנחשת" (לא, ב)

לכאורה, הלא כל כלל ישראל נתנו זהב, אם כן מדוע חלק מהזהב עשו כפורת וכרובים ושלחן ומנורה, והזהב התעלה לקדושה גדולה, ובחלק אחר של זהב עשו ציפוי הקרשים, טבעות ובריחים שקדושתם קטנה יותר. אלא זה היה תלוי במחשבות המתנדבים, מי שהביא את הזהב שלו בלב שלם ובהתלהבות ובשמחה גדולה בלי שום פניה, רק לשם מצוה, נתעלה הזהב שלו לקדושה גדולה, ומי שלא הביא את הזהב שלו בשמחה ובהתלהבות, אלא רק מחמת בושה והכרח, נעשו מהזהב שלו דברים שקדושתם קטנה יותר. ואם תשאל - איך ידעו להבחין בין נותן לנותן, לכן אומר הפסוק, ראה קראתי בשם בצלאל וגו' ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה וגו' לחשוב מחשבות לעשות בזה ובכסף ובנחשת, בצלאל קיבל את הכוח לדעת את המחשבה של כל אחד ואחד מהמתנדבים, ומזה ידע מה לעשות עם התרומה של כל אחד.

כנפי נשרים בשם הג"ר חיים מולוז'ין זצ"ל

"אך את שבתותי תשמורו" (לא, יג)

בפסוק זה כתוב "שבתותי" בלשון רבים, ובפסוק שלאחר מכן נאמר "ושמרתם את השבת", בלשון יחיד. מה פשר השינוי? אלא כידוע ישנם שני טעמים עיקריים לשמירת השבת - האחד, זכר ליציאת מצרים, והשני, זכר למעשה בראשית והנה, הטעם הראשון שייך גם בשאר המועדים, ואילו הטעם השני, זכר למעשה בראשית, שייך דווקא בשבת ולא במועדים. ועל פי זה מובן היטב שינוי הלשון

בפסוקים: בפסוק הראשון, הדגש הוא על הטעם של זכר ליציאת מצרים (שהרי נאמר בסוף הפסוק "לדעת כי אני ה' מקדשכם", וקדושה זו היא בהוצאת ישראל ממצרים ע"י הקב"ה והפיכתם לעם), ולכן נאמר בו "שבתותי" בלשון רבים, לכלול את השבת ואת המועדים, שאף הם נקראים "שבתות", ואילו מהפסוק השני ואילך, הדגש הוא על זכר למעשה בראשית לכן נאמר שם "שבת" בלשון יחיד, כי טעם זה אינו שייך בשאר מועדים.

הגרי"ז סולובייצ'יק

א ז י ס ווארט

"וישב משה אל ה' ויאמר אנא חטא העם הזה חטאה גדולה וכו' ואם אין מחני נא מספרך" (לב, לא)

לכאורה הפסוקים האלו לא מובנים - משה רבנו האבא של כלל ישראל - במקום לסגור על עם ישראל - הוא עוד מוסיף ומגביר את החטא "חטאה גדולה"? וכן מה יועיל לכלל ישראל זה שיימחו את משה רבנו מהתורה? מעיון בפרשת פרה אדומה אנו רואים שם כמה דברים הקשורים לעניינינו א. רש"י שם כותב "לעולם היא נקראת על שמך" שמצוות פרה אדומה נקראת על שמו של משה רבנו, ולכאורה למה המצווה נקראת על שמו של משה רבנו? ב. שמצוות פרה אדומה באה לכפר על חטא העגל. ג. כתוב ש"למה נסמכה פרשת מרים לפרה אדומה? לומר מה פרה אדומה מכפר אך מיתת צדיקים מכפרת. על כל השאלות הנ"ל מתרץ הדברי ישראל כך ודבריו נפלאים ביותר: חטא - הוא מלשון "חיטוי" כמו שכתוב בפרה אדומה "תחטאני מאזוב" - משה רבנו אומר להקב"ה - אנא חטא העם הזה חטאה גדולה" - אנה הקב"ה העם הזה צריך חיטוי וטהרה גדולה, ואם אין - ואם שום דבר לא יעזור - מחני נא מספרך - קח אותי מהעולם הזה - שהרי מיתת צדיקים מכפר - ולכן המצווה נקראת על שמו של משה רבנו.

דברי ישראל

"ביני ובין בני ישראל אתה היא לעולם כי ששת ימים"

אצל היהודים שבת זה לא עוד יום - אלא זה שבת, אבל אצל הגויים זה סתם עוד יום מימות השבוע, וזה מה שמרומז בפסוק "ביני ובין בני ישראל - אות היא" - זה אות ויום מיוחד, אבל "לעולם" - לכל העולם - "כי ששת ימים" - זה יום שמגיע פשוט אחרי שישה ימים.

נתיבות שלום